

TWEE WEEZEN

DOOR
P. BROUWER.

I.

„Wiel, vrouw Van der Heuvel, waar loop je toch zoo hard naar toe?”

„O, buurman, 't is verschrikkelijk! Heb je er nog niets van gehoord? Ik was juist op 't dorp, toen het gebeurde. Ieder scheen zijn hoofd verloren te hebben en daarom ben ik heengegaan, om den dokter te halen. Die arme bloeien van kinderen!”

Ze had zich den tijd niet gegund, stil te staan, het goede mensch, maar had al loopend, dravend bijna, haar buurman deze duistere inlichtingen gegeven.

„Maar buurvrouw, wie . . .”

Jawel, buurvrouw kon al haast niet meer beroepen worden en Van Dijle, haar 73-jarige buurman, had iets van de *klok* vernomen, maar wist den *klepel* nergens te hangen.

Hij gromde wat in zijn grijzen stoppelbaard, gelijk oude lieden dat plegen te doen, keek eens naar zijn knoestigen stok, waarop hij leunde en naar zijn stramme beenen, die hem niet meer veroorloofden een wandeling naar het dorp te maken, hurkte tegen een knotwilg, die langs den weg stond, neer en staarde in de richting van kerk en toren, of er niet iemand voorbij zou komen, die hem beter op de hoogte bracht.

Geen vijf minuten later reed de bakker van 't dorp voorbij, die toch bij Van Wijle brood moest brengen en wel even tijd had voor een praatje.

„Wat er gebeurd is? Jansen, de timmerman, is van 't dak van de kerk gevallen. Er is geen leven meer in te bespeuren.

Ik kwam net even later voorbij de kerk en heb hem gezien, terwijl ze hem wegdroegen. 't Was akelig, om het te zien. Zijn gezicht was haast onkenbaar en zijn lichaam op vele plaatsen gekneusd en gewond. Is vrouw Van der Heuvel niet voorbijgekomen?”

„Ja, ze ging den dokter halen.”

„Een meelijdend schepsel en de eenige, die begreep, dat er wat *gedaan* moest worden. Wie gewoonlijk het meeste praats hebben, stonden er nu bij, of ze lam geslagen waren of liepen er al huilend vandaan.”

De bakker ging zijns weegs en geen tien minuten later zag Van Dijle, die toch niets anders te doen had, dan zich in 't zonnetje te koesteren, het rijtuig van den dokter voorbijrijden. Vrouw Van der Heuvel zat er óók in.

„Als je tijd hebt,” had de dokter gezegd, „rij dan met me mee, want ik kan je noodig hebben. Je bent een vrouw van zessen klaar en als er gesneden of gezet of verbonden moet worden, kan ik geen beter helper wenschen. Je schijnt zenuwen van staal te hebben.”

„Och neen, dokter,” was 't antwoord, „ik heb gevoel, zoo goed als een ander mensch, maar 't is God, die mij krachten geeft. En wat mijn tijd betreft — 't is wel Zaterdag, maar wat het zwaarste is, moet het zwaarste wegen. Ik zit van avond maar een uurtje langer op.”

Helaas! Er behoefde gesneden, noch gezet, noch verbonden te worden. Het leven was er uit en Jansen, de timmerman, die voor een paar uur, na schafttijd gezond en wel aan zijn arbeid getogen was, had thans reeds deze aarde verlaten en was opgeroepen naar de eeuwigheid.

De dokter was een heelen tijd bezig geweest.

Toen hij binnenkwam, zaten in een hoek van 't vertrek een paar kinderen doodelijk verschrikt en nog maar half beseffend, wat er gebeurd was, te schreien. 't Waren een jongetje van acht en een meisje van zes jaren. Geen der aanwezigen scheen zich om hen te bekommeren. Hoogstens sprak een of andere buurvrouw hun een vriendelijk woord toe.

„Neem die kinderen mee,” had de dokter gezegd, toen hij de meeste aanwezigen verzocht, naar buiten te gaan.

Een der burens had ze meegenomen, en langer dan een uur zaten ze dicht tegen elkaâr aangedrongen, als wezenloos neer.

Na verloop van dien tijd zei de dokter in het timmermanshuisje tot vrouw Van der Heuvel:

„'t Is gedaan met hem; er is geen leven meer te bespeuren. Hij mag niet dadelijk dood geweest zijn, maar al had ik er eer bij kunnen zijn, 't zou toch niet gebaat hebben. Mijn taak is hier afgedaan.”

„En wat zal 't met de kinders, dokter?”

„Ja, die zullen wel uitbesteed moeten worden, want Jansen zal weinig meer hebben nagelaten dan zijn gereedschap. Ik hoop maar, dat ze goedkoop gaan, want de diakonie heeft veel uitgaven in den laatsten tijd.”

De man was zelf ook diaken en dacht aan zijn rekening, die hij veilig wat minder had kunnen stellen en die hij bang werd, dat niet op tijd betaald zou kunnen worden.

„Uitbesteed,” mompelt vrouw Van der Heuvel. „Arme kinderen! Nog geen jaar geleden hun moeder verloren, en welk een moeder! en nu hun vader! Gods wegen zijn hooger dan onze wegen.”

Weinig tijds later was het lijk van Jansen in het doodskleed gewikkeld; allen hadden de woning verlaten, behalve vrouw Van der Heuvel en ook zij maakt zich gereed heen te gaan.

Dáár valt haar oog op den huisbijbel, die in een hoek op een tafeltje lag en

waaruit de timmerman gewoon was te lezen. Hij was een godvreezend man, dat wist zij, dat wist ook het gansche dorp, dat hem altijd den „fijne” genoemd had.

Jammer, dat er zoo weinig van die fijnen op het dorp gevonden werden!

De lust bekruipt haar, waarom weet ze zelf niet, om dien bijbel op te slaan en te zien, wat Jansen 't laatst gelezen had. Dat was gemakkelijk, want een eenvoudig leesteken wees de plaats aan.

't Was psalm 68. En als vrouw Van der Heuvel onwillekeurig de eerste verzen leest, dan treffen haar de woorden, waar de Heere zegt, dat Hij is een Vader der weezen en een Richter der weduwen.

Dat laatste had zij zelf ondervonden in de twintig jaar, dat ze reeds weduwe was. Op wondere wijze had God haar menigmaal uitgered. En zou Hij dan ook 't eerste woord niet *waar* maken? Zou Hij dan ook voor dèze weezen niet een Vader zijn?

„Arme kinderen,” mompelt ze weer, — „en tòch rijk, waar ge zùlk een Vader hebt!”

Ze verlaat het sterfhuis, om naar haar eigen woning te gaan, want daar is nog heel wat te doen en ze staat er alleen voor.

Als ze voorbij het huis gaat, waar de buurvrouw woont, die zoo straks de kinderen meenam, tikt deze tegen het venster en komt haar dra tot het hek tegemoet.

„Vrouw Van der Heuvel — een woordje. Je weet wel, die kinders; ik zou ze graag een dag of wat bij me houden, want ik heb diep meelijden met de schapen, maar heusch ik kan niet. Je weet, ik heb er zelf vier en ik ben klein behuisd . . . ”

Ja, dat alles wist de oude, vrome weduwvrouw. Maar ze wist óók, dat er, waar een *wil* is, ook een *weg* gevonden kan worden en dat men met vier kinderen heel wat inschikken kan. En ze wist óók, waar eigenlijk de schoen wrong. Ze deed dit duidelijk doorschemeren, toen ze zei: „Daar heb je wel gelijk aan. En bovendien — wie zal je de kosten vergoeden; geen mensch kan van je vergen, dat je dat alles voor *niets* doet.”

De buurvrouw kleurde een weinig, want ze voelde de terechtwijzing.

„Dàt is 't ergste niet,” antwoordt ze, „maar ik kan ze werkelijk niet te slapen leggen. Bovendien, ik heb met mijn eigen rakkers van jongens al zooveel te stellen, dat ik er waarlijk tegenop zie er nog een paar vreemde bij te nemen. Hoor, daar zijn ze al weer doende!”

Nu, dàt was te hooren! Want 't spookte in het huisje. Een hevige ruzie scheen er bij afwezigheid der moeder uitgebroken. Men hoorde schelle kinderstemmen, die scholden, schreeuwden, dreigden... vloekten zelfs.

Buurvrouw bleef er kalmpjes naar luisteren, in de hoop zeker, dat het lawaai vanzelf wel zou ophouden. Dàár wordt echter een geluid vernomen, alsof er een meubelstuk omvergeworpen wordt, vermengd met het gerinkel van scherven aarde- en glaswerk.

Dàt komt buurvrouw in den zak en daarom vliegt ze ook naar binnen. Maar eer ze de deur nog bereikt heeft, wordt deze, niet opengedaan, maar opengegoid en een drietal kinders van acht tot dertien jaar dringen en tuimelen naar buiten, elk met het voornemen om zich bij voorbaat schoon te wasschen en de schuld op zijn naaste te werpen. Buurvrouw verstaat echter geen woord van wat ze zeggen, want door de geopende deur ziet ze de aangerichte verwoesting. Ze ontsteekt in woede en ze slaat er op, zonder te vragen naar schuldig of onschuldig, zoodat de kinders naar alle kanten met gebogen rug en 't hoofd naar beneden, als gekneppelde katten, een goed heenkomen zoeken.

Vrouw Van der Heuvel ziet van den weg af, hoe de beide kinderen van Jansen in den grootsten angst zich in een hoekje van 't vertrek terugtrekken. Blijkbaar zijn ze thuis zulke tooneeltjes nooit gewoon geweest. Nog trillend van woede en met een halven vloek, beveelt de vrouw des huizes hun, zoolang naar de keuken te gaan.

De oude weduwe houdt het niet langer uit. Haar hart bloedt bij de gedachte, dat de kinders van den vromen Jansen, al

was 't maar enkele dagen in zulk een omgeving moeten vertoeven. Snel gaat ze naar binnen en zegt:

„Ik geloof ook, dat je met je eigen kinders al meer dan genoeg te stellen hebt. Wil ik die van Jansen maar meenemen?”

„Mij best,” antwoordt de nog altijd vertoornde vrouw. „Maar je hoeft niet rond te vertellen, dat ik ze uit schrielheid niet houden wil, want dàt zou een gemeene leugen zijn. Ik kan je laten zien, dat ik er geen slaapplaats voor heb.”

„Hob je mij er ooit op betrapt, dat ik achter iemands rug kwaad van hem vertelde?”, vraagt vrouw Van der Heuvel kalm, doch met nadruk.

De vrouw, die de „vier rekels van jongens” heeft, moet de oogen neerslaan voor den blik, die de vrome weduwe op haar werpt.

Ze stond niet ten onrechte bekend, als de grootste klapper van het dorp!

Vrouw Van der Heuvel doet de keukendeur open en zegt: „Wel, Dirk en Mina, ga je met mij mee?”

Nu — dat behoefde men hen geen tweemaal te vragen. Voor 'teerst sinds het vreeslijk ongeluk van heden middag speelde er een zonneshijntje op hun betraand gezicht.

Tante Van der Heuvel, zooals ze haar altijd noemden, al waren ze volstrekt niet in de familie, kenden ze goed genoeg.

Blijde sprongen ze op en hielden de weduwwrouw vast, als wilden ze bij haar bescherming zoeken tegen de hardheid der andere vrouw.

„Soort zoekt soort,” mompelde deze laatste, toen de kinderen een oogenblik later haar woning verlaten hadden, „ik ben tenminste blij, dat ik er af ben. Jans van den hoek en Bet van den overkant zouden ze evenmin gehouden hebben. Raar volkje toch, die fijnen, want voor haar plezier behoeft dat mensch die kinderen ook niet bij haar te nemen. Ze mag zèlf blij zijn, als ze rondkomt.”

In dat laatste had de vrouw geen ongelijk. Vrouw Van der Heuvel had een

pensioentje van enkele guldens in de week en daarvan moest ze leven, want om er iets bij te verdienen, was ze te oud.

Gelukkig, dat haar huisje haar eigendom was en ze dus voor geen huishuur behoefde te zorgen. Toch had ze nu weer andere zorgen, want het huisje moest woonbaar blijven en daar het oud was en er in vele jaren niets aan was gedaan, zag het er vervallen uit. Zij kon er niets aan laten verdienen en ze was tevreden, naar ze zei, als het haar tijd maar uitdiende.

Jansen, de timmerman, had het den vorigen winter, toen het erg slap was, wat voor haar opgeknapt. Met wat oude planken, eenige tientallen draadnagels en voor enkele stuivers verf had hij haast wonderen gedaan. Hij had er niets voor willen hebben. Hij verlette toch niets en voor een oude christin, die hem al menig lesje gegeven had op den weg naar Jeruzalem, had hij gaarne wat moeite over.

„Je zult je loon toch niet missen,” had vrouw Van der Heuvel gezegd.

„Als 't God blijft,” was Jansen's antwoord geweest.

Daarom nog te meer had vrouw Van der Heuvel de arme weezen gaarne meegenomen, om ze ten minste tot na de begrafenis bij zich te houden. Wel had ze 't zelf krap, maar de kinderen hadden immers een rijken Vader, die in zijn Woord zegt: „Mijns is het goud en het zilver en het vee op duizend bergen.”

Zóó denkt vrouw Van der Heuvel, terwijl ze de kinderen, elk aan een hand, met zich meevoert. Een kwartiertje later was ze thuis.

Den volgenden dag was 't Zondag.

's Morgens ging de weduwe naar de kerk, na vooraf de kinderen aangekleed te hebben en hun eenige boeken met prenten gegeven te hebben, om onder kerktijd eenige bezigheid te hebben. Aan Van Dijke, haar buurman, die om zijn hoogen leeftijd niet meer ter kerk kon gaan, verzocht ze, om eens een oogje op hen te houden.

Toen ze terugkwam vond ze hen vroolijk snappend over hun boeken gebogen.

Eerst was ze daarover bij zichzelf een weinig boos.

„Gister pas hun vader verloren,” dacht ze, „en nu reeds schijnen ze 't groote onheil vergeten te zijn en kunnen ze vroolijk wezen — hoe is 't mogelijk!”

Terwijl ze echter het vuur aanmaakte, om eten te koken, moest ze bij zichzelf erkennen, dat het toch weer een wijze beschikking van God is, dat Hij aan een kind ook een kinderlijk gemoed schenkt. Als de Heere volwassen menschen slaat, dan voelen ze dit veel *dieper* dan kinderen, maar dan is ook hun geloof zooveel sterker dan bij de kinderen, als ze tenminste God vreezen.

Kinderen kunnen den Heere óók wel vreezen, maar dat geloof is bijna altijd nog zwak en klein, gelijk ook het kind zwak en klein is. 't Was dus weer wonderlijk wijs van den Hemelschen Vader, dat Hij de kinderen zóó gemaakt had, dat ze niet zóó onder hun smart gebukt gaan, als een volwassen mensch.

En dat Dirk en Mina niet ongevoelig waren, merkte de weduwe wel, toen ze hen na den maaltijd bij zich trok: Mina op haar schoot en Dirk tegen haar aangeleund en op kinderlijke wijze met hen begon te spreken over het verlies van hun ouders.

't Was, of ze nu pas de grootte van dat verlies beseften, want rijkelijk stroomden de tranen, toen de weduwe hen herinnerde, wat hun vader voor hen geweest was, toen ze hun sprak over de zachte, liefdevolle moeder en hun verlatenheid hun voor oogen hield.

„Dirk en ik hadden gister net ons best gedaan, om vandaag het psalmvers goed te kennen, dat we bij vader moesten opzeggen. Komt vader nu nooit meer terug, om het ons te overheoren?” vraagt Mina.

„Nee, lieve kind. Vader is nu bij den Heere Jezus.”

„Worden daar ook psalmen gezongen, tante?”

„Zeker kind. Daar zingen de engelen en alle zalige menschen altijd de heerlijkste liederen.”

„Wat moet dat mooi zijn! Kan ik daar ook komen, tante?”

„Zeker, kind, als je den Heere Jezus maar hartelijk liefhebt. En zeg me nu eens, welk vers had je vader opgegeven, om voor hem te leeren? Wil je 't nu voor mij opzeggen?”

„Ja, dat is goed. Krijg ik dan van avond óók een boterham met koek?”

„Dat kan zijn,” zegt de weduwe glimlachend, „ik heb net nog een stukje liggen. Laat nu je vers eens hooren.”

En met een helder, zuiver stemmetje, zegt Mina op:

„Zoo ik niet had geloofd, dat in dit leven
Mijn ziel Gods gunst en hulp genieten zou,
Mijn God, waar was mijn hoop, mijn moed
gebleven?

Ik was vergaan in al mijn smart en rouw.”

„Verder hoefde ik 't niet te leeren, tante. Vader zei, dat het anders te veel voor me werd. Maar Dirk heeft het heelemaal geleerd.”

„Dirk, zeg jij dan de rest eens op, jongen.”

„Wacht op den Heer, godvruchte schaar,
houd moed!

Hij is getrouw, de bron van alle goed;
Zoo daalt zijn kracht op u in zwakheid neer,
Wacht dan, ja wacht, verlaat u op den
Heer.”

„Flink gedaan, kinders. Dat vers moet je nooit vergeten; 't is het laatste, dat je vader je opgegeven heeft; onthoudt het je leven lang als een aandenken aan je vader.”

„Vader hield zeker wel heel veel van dit vers,” zegt Dirk.

„Hoe dat zoo?”

„Wel, verleden week Zondag gaf vader 't ons op. Vroeger, toen moeder nog leefde, zongen we altijd Zondagsmiddags. Maar zoolang als moeder dood is, had vader niet gezongen. We vroegen het hem telkens, maar dan schudde hij zachtjes het hoofd. Vandaag vóór acht dagen vroegen we 't hem weer en ja, toen nam hij 't psalmboek en toen hebben we dit vers gezongen. Vader gaf het ons tegelijk op, om voor vandaag te leeren.”

„Kijk, wie komt daar?” roept eensklaps Mina uit en vlug als een eekhoorntje wipt ze van tante's schoot af, om het raam uit te turen, naar wat haar belangstelling trok. Dirk plaatst zich naast haar aan 't venster, en een oogenblik later roepen beiden:

„'t Is de meester! Hij komt hier naar toe!”

Dirk ging al drie jaar, Mina een jaar op de christelijke school. Door steun van eenige vermogende vrienden, vooral van den ambachtsheer dier plaats, was er zulk een school op het dorp verzezen. De christenen uit de gemeente zelf, waren zonder uitzondering minvermogend, zoodat ze er niet aan hadden kunnen denken, uit eigen beurs zoo'n school op te richten. Toch zou menig-een nog verbaasd gestaan hebben, als hij geweten had, wat elk dezer menschen aan schoolgeld opbracht.

De meester komt binnen, groet de weduwe en de kinders en spreekt met hen een weinig, zooals ook de weduwe al gedaan had, om ze te troosten over hun zwaar verlies.

„Ziezoo, kinderen,” zegt vrouw Van der Heuvel. „Ga jullie nu maar eens wat naar buiten, dan kan ik nog eens wat met meester praten.”

„Je komt zeker eens over de kinderen praten,” vervolgt ze daarop, nadat Dirk en Mina vertrokken zijn.

„Ja, vrouw Van der Heuvel. We zijn beide altijd zeer bevriend geweest met Jansen; familie had hij hier op 't dorp niet en daarom dacht ik, dan moeten de vrienden de taak van de familie overnemen. Had Jansen heel geen familie? Je zult er meer van weten dan ik, want ik ben hier nog maar een goed jaar.”

„Zijn familie was heel klein, meester. Zijn ouders zijn al lang dood, maar hij heeft nog één broer. Met dien broer heeft hij nooit goed kunnen accordeeren. Die broer is in den handel gegaan, is voorspoedig geweest en moet nu tamelijk rijk zijn. Hij is heel wat ouder dan Jansen zelf en heeft na den dood hunner ouders

altijd zoowat voogd over zijn jongeren broer gespeeld. Hij had hem het timmervak grondig laten leeren en was van plan hem voort te helpen, om als architect geplaatst te worden."

"Dan is Jansen wel aan lager wal geraakt."

"Ja, maar hoe kwam dat? Zijn broer had een vrouw voor hem uitgezocht, die hij wilde, dat Jansen trouwen zou. Onze vriend had daarin geen zin, want zij was een dartel, lichtzinnig meisje, waar hij zeker ongelukkig mee geweest zou zijn, in spijt van de schijven, die ze meebracht, en die, welke ze nog te wachten had. Zijn broer werd daarover zóó boos, dat hij zijn hand geheel van hem aftrok, vooral toen hij merkte, dat Jansen zich meer en meer tot den dienst des Heeren voelde aange trokken. Kort daarop trouwde Jansen tòch met een vrouw, je hebt ze nog even ge-

kend, meester, wel doodarm, maar een sieraad voor haar huisgezin."

"Die oom van de kinders zal dan weinig van hen weten willen?"

"Ik vermoed, dat hij geen hand voor hen uitsteken zal. Me dunkt, we moesten er zelfs de minste poging niet voor aanwenden."

"Van dat gevoelen ben ik niet, vrouw Van der Heuvel. Hij is en blijft de van God aangewezen persoon, om zich in de eerste plaats over deze hulpbehoevenden te ontfermen. We mogen hem niet voorbijgaan. En bovendien, hij moet toch uitgenoodigd worden voor de begrafenis."

"Nu, als meester hem dan maar eens schrijven wilde?"

De meester schreef het adres van den oom der kinderen op en verliet kort daarna de woning.

(Wordt vervolgd.)

OPP ASS EN IS DE BOOSCHAP.

7. Akrostichon.

Een vreemd woord, hé! 't Is een Grieksch woord en beteekent *naamvers*, waarvan de eerste letters der regels een woord of naam vormen. Ge behoeft nu echter juist niet beslist aan een vers te denken. Raadsel no. 2 uit de vorige aflevering is b.v. een Akrostichon, wyl de voorletters KONINGIN vormen.

Ziehier nog zoo'n enkelvoudige Akrostichon, doch nu niet op geschiedkundig, doch op aardrijkskundig gebied. Het is dus een *Aardrijkskundig Akrostichon*.

1. Een stad in 't Noorden des lands.
2. Een oud-landschap van Groningen.
3. Een stad in Utrecht.

4. Een havenplaats in Groningen.
5. Een dorp in Gelderland, bekend door zijn christelijke stichtingen.
6. Een landpunt van ons land, waarop kalkrotsen worden aangetroffen.
7. Een schoone stad in Gelderland.
8. Een groot dorp in Friesland.

De beginletters moeten een dorp in Zuid-Holland noemen.

8. Een dubbel Akrostichon.

Er zijn *enkele* en *dubbele* Akrostichons. De dubbele worden verkregen, wanneer ook de eindletters, evenals die van het begin, een naam of woord vormen.

Ziehier een dubbel Bijbelsch Akrostichon.

TWEE WEEZEN

DOOR

P. BROUWER.

II.

(Vervolg van bladz. 46.)

Reeeds waren eenige dagen ver-
loopen, maar oom deed niets
van zich hooren. Toen hij den
brief ontving, dien meester
hem geschreven had, was juist
zijn hoofd meer dan ooit ver-
vuld met de zaken van zijn handel. Hij
zette iets nieuws op touw, waarmee hij
weer veel hoopte te verdienen.

Hij was wel wat bedroefd over den treu-
rigen dood van zijn broeder, maar ras
dacht hij weer aan de zaken van dit leven.
Bovendien had hij 't Jansen nooit vergeven,
dat deze liever een arm timmerman wou
zijn, dan met de rijke vrouw trouwen, die
hij voor hem uitgezocht had.

Daarom voelde hij voor de kinderen van
zijn broer niet veel liefde. 't Waren de
kinders van die arme vrouw, met wie Ka-
rel — zoo heette de gestorvene — tegen
zijn zin gehuwd was. Daar kon en wou
oom niet voor zorgen. Hij liet dus niets
van zich hooren en kwam ook niet op de
begrafenis. Aan begrafenissen had hij een
hekel, omdat men daarbij wel aan den dood
moest denken en dat deed hij zeer ongaarne.

Toen oom niets van zich hooren liet,
kwam met dubbelen nadruk de vraag weer
aan de orde, wat er van de kinderen wor-
den moest. Ook op de begrafenis werd
daarover gesproken. Een diaken, die er bij
tegenwoordig was, gaf te kennen, dat de
kinderen uitbesteed moesten worden.

Zoo goedkoop mogelijk, zei hij, want de
kas liet niet toe, *veel* voor hen uit te geven.
Ouwe Lijsje van den hoek was al bij hem
geweest, om hem om „de gunst” te vragen.
Ze wou de kinderen voor een prikje nemen.

Toen vrouw Van der Heuvel, de meester
en andere vrienden van den overledene
dit hoorden, hadden ze diep medelijden
met de arme kinderen. Ze konden het niet
slechter treffen, dan in de handen van
„ouwe Lijsje” te vallen. Dat mensch was
een echte tang, hard als ijzer voor kinderen,
die bij haar veel slaag, veel scheld- en vloek-
woorden en weinig eten kregen.

Ze hield er een kroegje op na en had
wat land en geiten, varkens, een koe enz.
Een flinken knecht of meid te nemen, daar
was ze te gierig voor en daarom trachtte
ze kinderen te krijgen, die dan, hoe jong
ze ook waren, door haar al gauw van 's
morgens tot 's avonds werden afgebeeld.

Jansen's vrienden hadden 't zelf te
armoedig, om die kinders tot zich te nemen.
Toch wilden ze een laatste poging wagen,
om hen niet in de handen van „ouwe
Lijsje” te laten vallen.

Meester trok de stoute schoenen aan en
ging een bezoek brengen bij de „freule”
dezelfde, die de christelijke school had ge-
sticht en jaarlijks bijpaste, wat er tekort
kwam. Hier vertelde hij, hoe de zaken
stonden en smeekte de freule, om de kin-
deren niet te laten vallen in de handen
van een hardvochtige, goddelooze vrouw.

Hij had aan geen doovemans deur geklopt.
Wel nam de freule nog niet dadelijk een

besluit, maar ze beloofde toch, dat ze de zaak zou onderzoeken.

Den volgenden dag liet ze haar rijtuig inspannen, reed er mee naar 't dorp en liet tot verbazing van al de burens bij vrouw Van der Heuvel stilhouden. De freule deed wel veel goed, maar ze was al op haar jaren gekomen en reed daarom zelden meer uit.

Ons vrouwtje stond vrij beteuterd, toen ze daar opeens zulk een voorname bezoeker bij zich kreeg. Anders was ze zoo spraakzaam, maar nu bleven de woorden haar in de keel steken. Dat de freule nu ook juist op den middag komen moest! Haar aardappeltjes hingen over en de koffieboel stond nog vuil, 's namiddags was 't veel netter in haar kamertje. Als ze dan ook een stoel heeft aangeboden, loopt ze heen en weer, „veegt hier wat stof weg, zet daar een stoof recht en blijft maar af en aan dreutelen.

„Komaan, vrouwtje”, zegt de freule, „laat je meubeltjes nu maar even met rust. Ik zie wel, dat je helder en zindelijk bent. 's Middags vóór twaalven is bij mij ook alles nog niet op orde”.

Dát was een pak van haar hart. En ze begint de freule uit te leggen, dat ze oud is en gebrekkig wordt en dat ze alles alleen moet doen, want dat ze o, zoo zuinig moet leven om rond te komen.

„Maar toch”, gaat ze voort, „ik mag niet klagen. Tot hiertoe heeft de Heere alles wèl gemaakt. Hij zorgt voor mij als een Vader. Ik heb nergens gebrek aan en er wordt een schoone erfenis voor mij bewaard in den Hemel. Wat kan ik beter wenschen?”

Die rijke voorname dame en deze arme, oude vrouw verstonden elkander volkomen. Want hoe groot de afstand tusschen beide ook was, toch waren ze samen op weg naar één stad: het Jeruzalem, dat boven is.

Even later kwamen Dirk en Mina uit school gehuppeld, zooals kinderen dat gewoon zijn. Druk en vol beweging kwamen ze de kamer binnen, maar hun drukte bekoelde heel wat en ze krabbelden haastig

achteruit, toen ze daar een vreemde dame op tante's leunstoel zagen zitten. Ze wilden zonder iets te zeggen maar weer weg-snappen.

„Komt eens hier, kinders”, zei de freule, „ik heb wat voor je!”

Als dát gezegd wordt, is elk kind nieuwsgierig.

De freule haalde eenige keurige plaatjes voor den dag, liet ze de kinderen zien en lokte ze zodoende dichterbij. Allengs week hun schuchterheid en weldra stonden ze rechts en links van den stoel der dame.

Dirk moest telkens lezen wat er onder stond en dan konden beide vertellen, wat ze van zoo'n plaatje wisten. 't Waren voorstellingen uit de Bijbelsche Geschiedenis en 't was een genot, te hooren, hoe vlug de kinderen met die verhalen overweg konden.

Van Abram en Jakob, van Jozef en Mozes, van David en Salomo, van het kind Jezus in de kribbe, van den verloren Zoon, van Paulus in 't schip en van vele andere zaken wisten ze heel wat te vertellen. En als Mina steken bleef, kwam Dirk haar als de oudste te hulp.

„En wie heeft jelui al die mooie geschiedenissen verteld?”

„De meester” antwoordt Dirk.

„En vader”, haast Mina zich er bij te voegen. En ze kijkt haar broer eenigszins verwijtend aan, dat hij dezen niet in de eerste plaats noemde.

„Vader vertelde alleen 's Zondags en meester elken dag”, zoo verdedigt de knaap zich.

„Weet je wel, waar vader nu is?” vraagt de freule aan Mina.

't Meisje kijkt eens even haar broer aan, werpt tersluiks een blik op vrouw Van der Heuvel, maar heft dan de oogen flink op — ze had van die groote donkerblauwe oogen en zegt: „In den hemel!”

„Juist zoo, mijn kind”, zegt de freule. „En wie zal nu voor jelui zorgen, nu moeder en vader beide weg zijn?”

Enkele oogenblikken heerschte er een diep stilzwijgen.

„Tante Van der Heuvel”, zegt Mina.

„De Heere Jezus”, verbetert Dirk dit antwoord.

„Jij hebt gelijk, mijn jongen. God zal je niet verlaten, want Hij is een Vader der weezen. Gaat nu nog maar even buiten spelen, dan kan ik nog een oogenblikje met tante Van der Heuvel praten.”

Wát de freule met het oudje bepraatte kon niemand hooren, maar 't is zeker, dat het gelaat van „tante” straalde van vreugde, toen ze de hooge bezoeker uitleidde en nog nakeek, toen het rijtuig wegrolde.

In verscheiden dagen had ze zoo lekker niet gegeten. En toen ze klaar waren met eten en er gelezen en gedankt was en de kinderen weer naar school zouden gaan, gaf ze Dirk de boodschap mee aan den meester, dat de freule er geweest was en dat hij met zijn zusje voorgoed bij tante Van der Heuvel blijven mochten. Springend gingen de kinders weer naar school en als ze weg zijn, zinkt vrouw Van der Heuvel voor een stoel op haar knieën en dankt den Heere voor de uitkomst, die Hij geschonken had. Want het zou haar aan de ziel gegaan zijn, als ze de kinderen van den vromen Jansen naar „ouwe Lijsje” had moeten laten gaan. Nu behoefde dit niet. De freule had beloofd, dat ze elk jaar zooveel zou betalen, als de kinderen kostten. Ze zou er wel niet van overhouden, maar dat was ook niet noodig. En wat drukte en moeite had ze er gaarne voor over.

Zoo waren dus de beide weezen goed verzorgd er groeiden voorspoedig op. Op school had meester haast geen ijveriger leerlingen en in huis zou „tante” ze voor geen geld van de wereld hebben willen missen. Ze geloofde vast, dat ze van *eigen* kinderen niet méér had kunnen houden. Maar die had ze nooit gehad, dus daar kon ze moeilijk over oordeelen.

Nu zal wel geen mijner lezers of lezeressen meenen, dat deze twee kinderen nooit ondeugend waren of straf verdienden. Dan zouden 't geen kinderen, maar engel-tjes geweest zijn. En nu weet ik wel, dat

in dwaze versjes de kinderen weleens zóó worden genoemd, maar dat is eigenlijk te gek om 't na te zeggen. Kinderen zijn kleine menschen en hebben dus een bedorven hart.

Daarom is 't zoo wijs en goed, als moeder ons elken morgen en avond leert vragen om een *ander* hart. Dat hadden ook de ouders van Dirk en Mina hun geleerd en tante Van der Heuvel zette dat voort.

En zou God dan dat gebed niet verhooren?

Ons *hart* kunnen we niet zien, is 't wel? 't Is er net mee, als met een horloge. Als daar de kast van dicht is, dan zien we van 't raderwerk *niets*. Maar wél kunnen we de *wijzers* zien. Is nu 't raderwerk *in orde*, dan gaan de wijzers *goed*. Maar zoodra er aan de radertjes iets hapert, dan gaan de wijzers óf in 't geheel niet, óf verkeerd, ja ik heb het wel eens gezien, dat ze terug uit gingen.

Zoo is 't nu ook met ons hart. *Zelf* kunnen we 't niet zien. Maar wél kunnen we er de *uitwerking* van zien. Uit het *booze* hart van den mensch komen alle mogelijke leelijke dingen voort, zooals de Heere Jezus ze eens heeft opgeteld in een tekst, die ge zeker wel zult kennen.

En nu kan ik tot mijn blijdschap meedeelen, dat als Dirk eens ondeugend geweest was, hij niet rustte vóór tante of meester het hem vergeven hadden. Ja, dan had hij nog geen rust, vóór hij op zolder in een verholen hoekje zijn knieën gebogen had en gevraagd had: „Heere, vergeef mij mijn zonden om Jezus wil.”

Dát kwam niet uit een boos hart, zou 't wel? Dirk en Mina deden telkens kwaad, zoogoed als andere kinders — 't waren geen „brave Hendrikken” — maar . . . ze hadden *berouw* over hun zonden. En daar kunnen we aan zien, dat de Heere God bezig was hun gebed te verhooren en hun hart te veranderen. Zoo gingen eenige jaren voorbij. Dirk was er nu twaalf en hij had een vol jaar op school in de hoogste klasse gezeten. 't Werd tijd, dat hij wat ging leeren, waarmee hij naderhand den kost verdienen kon.

Wat? Dat behoefde men niet lang te vragen. „Timmerman”, net als zijn vader — dat was zijn lust. In zijn vrijen tijd was hij altijd bezig met knutselen. Onlangs had hij voor tante een stoof in elkaar geslagen, die de bewondering van 't gansche kleine gezin opwekte.

Weer deed meester een tocht naar de woning der freule en deze, die er niet van hield, om haar zaken *half* te doen, beloofde voor Dirk gedurende de eerste twee jaren het leergeld te zullen betalen bij den dorps-timmerman, die als een knap man in zijn vak bekend stond. En zoo toog de knaap met vollen ijver aan 't schaven, kloppen, boren, zagen en deed al zijn best, om een bekwaam timmerman te worden.

Tweemaal in de week ging hij naar meester, die hem teekenen leerde en hem verder hielp met rekenen en meetkunde, vakken, die zooals ge weet, den timmerman steeds te pas komen.

Zoo gingen twee en een half jaar voorbij. 't Was winter. Mina zat nu in de hoogste klasse op school en zou met April voorgoed thuis blijven. Ze verblijdde er zich al in, hoe ze dan voor „tante” werken zou. Ze zou zóó haar best doen, dat er voor het oudje eindelijk eens een gemakkelijke tijd zou aanbreken en ze zou kunnen volstaan, met op haar slofjes het werk maar wat na te zien.

Ook vrouw Van der Heuvel verheugde zich in dat vooruitzicht. Ze was zoo vlug en rap niet meer als voor een jaar of drie. De gebreken van den ouden dag werden menigvuldig. Ze werd moe als ze lang in haar Bijbel las, ze begon doof te worden, van tijd tot tijd had ze rheumatiek, waardoor ze zelfs menigen Zondag niet naar de kerk kon. Dirk beijverde zich dan, om haar wat voor te lezen, opdat ze dit gemis niet zoo voelen zou.

't Oudje kon dus spoedig heel wat gemak van de kleine Mina krijgen. Temeer, omdat het een rap ding was. Allerlei kleine huishoudelijke bezigheden gingen haar vlug van de hand en haar blozend gezichtje glom van genoeg, als tante haar eens

een prijsje gaf voor haar goede hulp. Tante dacht er dus met blijdschap aan, dat ze straks het vlugge meisje voorgoed bij zich hebben zou.

Maar . . . . Gods gedachten zijn hooger dan onze gedachten. Vrouw Van der Heuvel zou naar huis gehaald worden. Zóó mogen we 't gerust noemen, als vrome menschen sterven. Want in den Hemel is hun „tehuis” en hier op aarde zijn ze slechts vreemdelingen, doortrekkers.

Wat eigenlijk de oorzaak van haar ziekte was, bleek moeilijk te zeggen. Op een kouden, mistigen avond was ze er nog even uitgegaan, om den ouden Van Dijle een bezoek te brengen, wiens krachten langzaam wegstierven en Dirk had opgemerkt, dat ze toen voor 't eerst zoo pijnlijk had gehoest. Maar of daar de oorzaak van haar ziekte te zoeken was — wie zou 't zeggen? Voor oude, zwakke menschen is vaak het kleinste stootje voldoende, om ze in een doodelijke krankheid te storten. Dat was ook hier 't geval.

Ze kreeg koorts; niet hevig, dat is zoo, maar na elke koorts was ze toch zichtbaar verzwakt. Haar vrome vrienden bezochten haar trouw.

Troosten was zelden noodig, want ze zei maar steeds: „Wat God doet is welgedaan — wil Hij me nog laten leven, het is wél; wil Hij me van mijn post aflossen, 't is óók wél.” Beter kon 't al niet.

Daags vóór haar dood riep ze Dirk en Mina bij haar bed, want ze voelde, dat haar einde naderde. Zij vermaande ze, wekte ze op, om den Heere Jezus lief te hebben en niet moedeloos te worden.

„Denkt er steeds aan, kinderen,” zei ze „dat God een Vader der weezen is. Dat heeft Hij nu al zooveel jaren getoond, dat zal Hij ook verder bewijzen.”

Dirk en Mina schreiden; meer nog zelfs, dan toen hun moeder stierf, want ze waren nu zooveel ouder en beseften beter, wat ze verloren. Nooit echter vergaten ze de kalmte en den vrede, die op het gelaat der oude vrouw lag, tot het laatste oogenblik toe. Zóó, meenden ze, moest vader

Jakob gelegen hebben, toen hij uitriep: „Op Uwe zaligheid wacht ik, o Heere!”

Maar wat zou er nu van de kinderen worden?

Weer, als voor eenige jaren was dit de vraag, die de kleine kring van vrienden en vriendinnen bezig hield, toen ze samenkwamen, om vrouw Van der Heuvel de laatste eer te bewijzen. Die vraag was nu nog moeilijker geworden. Bijna tegelijk toch met de oude vrouw was ook de freule gestorven. Onverwacht, zóó onverwacht zelfs, dat ze er niet aan had kunnen denken, om voor de toekomst der kinderen te zorgen.

Voor jaren had ze een testament gemaakt en daarin gezorgd, dat de christelijke school op het dorp niet in nood behoefde te geraken, als zij eens onverwacht kwam te sterven. Ook had ze meer dan eens het voornemen gehad, in dat testament nog een bepaling te doen opnemen, waardoor de toekomst der beide kinderen van Jansen verzekerd zou zijn, maar ze had dit van de eene maand tot de andere uitgesteld. Thans had de dood haar overvallen en haar uitstel was onherstelbaar geworden.

Haar meeste goederen erfde een neef, die, helaas! midden in de wereld leefde en 't wel niet in zijn hoofd zou krijgen, om voor twee hem geheel onbekende weezen te gaan zorgen.

Toch beproefden de vrienden bij hem een poging. Zij hielden hem voor oogen, wat de freule jaren lang had gedaan en dat hij zeker in haar geest zou handelen, wanneer hij de weezen bleef ondersteunen.

Maar de erfgenaam verklaarde uit de hoogte, dat hij niet van plan was, de

dwaasheden zijner tante voort te zetten. Haar testament zou hij stipt uitvoeren, maar hij dacht er niet aan, een stap verder te gaan. „Wat de kinderen betrof”, zoo ging hij voort, „daar waren de diakens voor. Die moesten voor de weezen van gestorven gemeenteleden zorgen en men kon van hem niet vergen, dat hij hun 't werk uit de hand zou nemen.”

Ongetroost konden dus de vrienden heengaan. Hun pogingen, om elders hulp te krijgen, leden schipbreuk. Zelf konden ze de kinderen zonder eenige vergoeding, ook niet nemen, want ze hadden 't arm.

En zoo geschiedde het werkelijk, dat de kinderen tòch vanwege de diakonie werden uitbesteed. Alles moest samenloopen, om het zoover te doen komen. Meester, der kinderen trouwe vriend, was juist naar een andere plaats vertrokken. Een paar der vrome vrienden van Jansen en vrouw Van der Heuvel waren òf zelf ziek òf door ziekte der hunnen buiten staat, zich met de zaken der kinderen te bemoeien.

De anderen hadden besloten, zeer laag te bieden, om zoodoende de kinders tòch nog bij zich te krijgen, al moesten ze er zelf op toeleggen.

Maar ze hadden buiten de boosaardigheid van „ouwe Lijsje” gerekend.

Dit mensch had in stilte gezworen, dat niemand *thans* de kinderen uit haar handen houden zou. Ik zwijg maar van al het gekonkel en van de slimme streken, die ze daartoe gebruikte. Genoeg — ze kreeg haar zin en voor een bagatel werden Jansen's kinderen bij haar uitbesteed.

(Wordt vervolgd.)

schaamd laat uitkomen die op Hem vertrouwen.

Daar kwam ook een boodschap van een rijk heer, of Kobus eens bij hem aan huis komen wilde. Dat deed hij gaarne. En zie, mevrouw had een pak kleeren voor hem en zijne vrouw en met dat pak onder den arm ziet ge hem daar voortloopen, haastiger dan hij wel kon.

En Lize had dus verkeerd geoordeeld en de vrouwen hadden verkeerd geoordeeld en zoo kwam het weer uit, dat *schijn bedriegt*.

Kinderen! die dit leest, gij hebt wellicht geene arme ouders, maar hebt gij ook zulk een vertrouwen op den Heere, als deze arme menschen?

TWEE WEEZEN

DOOR

P. BROUWER.

III.

(Vervolg van bladz. 65.)

Nu brak voor de kinderen een zeer treurige tijd aan.

„Ouwe Lijsje” was een vreeselijke vrouw. Als ge haar gezien hadt, zoudt ge dat niet gezegd hebben. Als ze wilde kon ze praten, dat men zijn eigen kind aan haar zou toevertrouwen. Ze scheen er afzonderlijke plooiën voor te hebben, waarin ze dan haar gezicht trok. Dat zag er dan zoo zoetsappig uit, terwijl de woorden als honig uit haar mond druppelden, dat ieder meende, dat die vrouw onverdiend belasterd werd.

Ge moest haar dan over die „lieve kindertjes”, die „arme bloeien”, die „schapen” hooren praten! Als in de buurt de een of ander zijn kinderen eens wat erg hardhandig kastijdde, dan had zij er ’t eerst en ’t meest praats over. De kinderen waren dan „lieve snoepjes”, die geen kat kwaad deden en vader of moeder was een „barbaar”, die in ’t „spinhuis” hoorde.

Zelf kon ze er ook opslaan, maar ze deed het liefst in ’t slaapvertrekje en zorgde, dat deuren en vensters dicht waren. Of nog liever *kneep* ze en *stompte*, stopte ze om een kleinigheid in den kelder of joeg ze zonder eten naar bed.

Dat maakt minder beweging, maar ’t is daarom niet minder pijnlijk. En ze had er den schrik onder bij haar kleine kostgangers!

Af en toe deden de diakens onderzoek, — *inspectie*, zeiden ze op ’t dorp. Ze wären echter zoo onverstandig, al een dag of wat vooruit te laten weten, dat ze komen zouden. Lijsje zorgde dan wel, dat de kinders er proper uitzagen. Ze werden dan netjes opgeknaapt en moesten zorgen, vriendelijk te kijken, op straffe van een heimelijken kneep of por, die, als de heeren weg waren door een regen van klappen werden gevolgd.

Als de diakens dan ook bij Lijsje aan de kinderen vroegen of ze ergens over te klagen hadden, was steeds het antwoord: „Neen, mijnheer, nergens over.” Want Lijsje zorgde wel, dat de kinderen haar bij deze vraag goed in ’t gezicht konden kijken en

dan hadden ze aan haar oogen al genoeg.

Dirk — hij was toen drie maanden bij de ouwe — maakte eens hierop een uitzondering. 't Was October en hij lag 's nachts op een vlierinkje, waar de wind door woei en dan met slechts één behoorlijke deken op zijn lijf. Hij zei, dat hij 's nachts niet slapen kon van de kou.

„Hoe zit dat, Lijsje”, vroeg de dokter, „laat jij de kinderen kou lijden?”

Ge moest haar verontwaardiging eens gezien hebben!

„'t Was vreeselijk, zooals dat jonge goed tegenwoordig durfde liegen. Ze had al verscheiden weken een nieuwe deken op het bed gelegd. Ze stond er op, dat de heeren zelf maar eens zouden gaan zien. Zij zou ze dan hier beneden wel afwachten.”

En de heeren gingen naar boven en vonden twee flinke dekens op bed. 't Was ook geen wonder, want ouwe Lijs was geslepen genoeg, om *overal* aan te denken. Als de heeren kwamen, konden ze 't immers in hun hoofd krijgen, te willen zien, waar de kinders sliepen; ze moest dus zorgen, dat zij ze ontvangen kon.

Natuurlijk werd Dirk tegenover de vrouw in 't ongelijk gesteld en kreeg een ernstige schrobbeering, om voortaan de heeren niet meer met onwaarheden aan boord te komen. Dat hij, na 't vertrek der diakens, van ouwe Lijsje óók zijn deel kreeg, behoef ik wel niet te zeggen.

't Was nog een geluk, dat hij op timmeren blijven kon en dat de vrouw hem niet thuis hield, om hem voor allerlei karweitjes te gebruiken. Maar dat was berekening van de slimme feeks. Ze had in de gaten, dat hij zijn ambacht gauw en goed zou kennen. Hij verdiende nú al een kleinigheid in de week; dat zou elk jaar meer worden en Lijsje beloofde hem bij zichzelf, dat hij er dan al heel weinig van als zakgeld behouden zou.

Toch wist ze genoeg voordeel van hem te trekken.

's Zomers om vier, 's winters om vijf uur moest hij er uit. Voor hij dan naar zijn werk ging, moest hij blokjes hakken, poet-

sen, de geiten melken en zooveel andere karweitjes verrichten, dat hij slechts staande of loopende zijn morgenboterham eten kon. En kwam hij 's avonds thuis, dan stond er alweer zooveel op hem te wachten, dat hij vaak doodmoe naar bed ging.

Toch was zijn lot nog aangenaam in vergelijking met dat van Mina. Hij was er dan nog 't grootste gedeelte van den dag uit, maar zijn zusje was elk oogenblik aan de luimen en grillen van de oude overgeleverd. En deze scheen er een vermaak in te vinden, om het meisje, dat van nature zeer zachtmoedig was, tot verzet te prikkelen en haar 't leven moeilijk te maken.

Vooreerst liet ze haar haast voor een groot mensch werk doen. Met water, steenkolen, hout en zoo meer moest ze zeulen, tot ze er van moeheid haast bij neerviel. Dan hagelde het den ganschen dag scheldwoorden op haar arm hoofd.

„Jou luie feeks, waar zit je nu weer?” „Toe, maak voort, denk je, dat ik zoo'n leelijke klaploopster over den vloer wil hebben, die geen knip voor den neus waard is?” „Kuiken”, „ezel”, „mispunt”, „lor” — dat waren nog de lieflijkste woorden, die 't kind naar 't hoofd geslingerd werden.

En dan die uitgezochte plagerijen!

Mina had uit den tijd, dien ze bij tante Van der Heuvel doorgebracht had, allerlei snuisterijen overgehouden, die ze met veel zorg bewaarde. Plaatjes van tante, boekjes van den meester, een eenvoudig werkdoosje van een paar stuivers en zulke kleinigheden meer, die echter voor 't arme kind groote waarde bezaten, omdat het alles was, wat ze had. In 't uiterste hoekje van den zolder had zij ze op een dwarsbalk en een paar richels netjes geschikt en als ze eens een oogenblikje vrij had, sloop ze naar dit hoekje, om zich in 't gezicht van haar schat te verheugen.

Eens op een middag was ze daar weer en had Lijs ze geroepen, zonder dat ze 't gehoord had. Woedend kwam de oude naar boven vliegen en verraste ze, net terwijl ze haar werkdoosje wat opwreef.

Vloekend kwam het mensch op haar af

en beukte met haar harde vuist op Mina's rug, dat het kind ineenkromp. „Wacht, ik zal je leeren, om je tweemaal te laten roepen! En dan mijn zolder vol te zetten met die lorren! Hier, daar, pak aan de rommel en breng alles naar beneden.”

En met ruwe hand greep Lijs de kleinoediën, smeedte ze over den zolder en liet ze naar beneden dragen. Juist brandde het haardvuur. Een voor een werden nu Mina's schatten verscheurd of gebroken en op 't vuur geworpen. 't Kind barstte in een hartschootelijk geschrei los. De oude had er schik van en zat te grijnzen van plezier.

Toen eindelijk alles verbrand was snauwde ze Mina toe: „Zul je nu dadelijk je mond houden, kwaje meid, leelijke huilebalk? Wat moeten de burens wel denken? Ze moesten eens weten, wat een lastpak je bent! Je mond houden zeg ik of je gaat een dag en een nacht in 't geitenschuurtje!”

Bleek van spijt en schrik hield het kind zich in en liet alleen nu en dan een gesmoord gesnik hooren. Ouwe Lijs echter was in geen dagen zoo opgeruimd geweest.

En zoo ging het dag op dag. Telkens een nieuwe kwelling.

Geen wonder, dat de kinderen bang voor haar waren en al rilden, als ze haar stem maar hoorden.

Van godsdienst, dat begrijpt ge, moest oude Lijs niets hebben. Dat was een goed iets voor „fijnen” zeide ze. Maar daar behoorde ze gelukkig niet toe. Zij toonde d'r eigen, zooals ze was en dat vond ze dan altijd nog beter, dan zooals die fijnen, die, o zoo vroom praten konden, maar je moest er maar mee te doen krijgen.

Naar de kerk en naar de catechisatie moest ze de kinderen wel laten gaan. Ze waren door de diakonie uitbested, dus daar werd naar gekeken. Maar overigens mochten ze nooit ergens naar toe, dan alleen 's Zondagmiddags een poosje wandelen — om te zorgen, dat er geen praatjes kwamen. Maar naar de oude vrienden van Jansen mochten ze *nooit*.

Eens, toen ze op een mooien Zondag wat wandelden, had een arme daglooners-

vrouw, een vriendin van vrouw Van der Heuvel ze binnengeropen en op een glas melk met een stuk koek onthaald. Dat was een feest voor hen, vooral daar ze voor 't eerst sinds vele weken eens een vriendelijk woord hoorden. Maar Lijs was er gauw achtergekomen — 't was of de vogels 't haar vertelden! — en had hun onder de gruwelijkste verwenschingen verboden ooit weer een „poot” bij „dat mensch” in huis te zetten.

En zooveel vrees had ze er wel in weten te krijgen, dat de kinders niet te bewegen waren, dien dorpel over te gaan, hoe gaarne ze 't ook hadden gedaan. Ze durfden niet eens zeggen, dat ze er niet komen *mochten*.

Maar — de verdrukking is wel in staat, om een wijze dol te maken, hoeveel te meer dan een kind.

't Was op een Zaterdagavond. Dirk had de weinige stuivers, die hij verdiende, tot den laatsten toe afgeteld. Al 't werk was gedaan en de kinders verlangden naar bed. Ouwe Lijs was ditmaal al in een zeer kwade bui. Ze snauwde en keef om de geringste kleinigheid. Als gewoonlijk hoorden Dirk en Mina dit stilzwijgend aan.

„Toe, lulak, wat zit je daar weer te hangen! Sta op, neem een doek en wasch de koffieboel om, of denk je mij overal alleen voor te laten staan? En jij, slaapkop, pak op je beenen en haal wat turven van den zolder! Toe, vlug wat — je kan wel zien uit wat ras of je bent! Als je vader wat beter bij de pinken was geweest, zou je nou niet van de diakens hoeven gehouden te worden!”

Een gloeiend rood kleurde de wangen van den knaap. Zijn vuisten balden zich en hij scheen gereed, om ouwe Lijs aan te vliegen. Toch hield de vrees de overhand en zijgend ging hij de trap op naar boven. Pas was hij daar of hij hoort een geluid als van vallend en brekend aarde-werk, onmiddellijk gevolgd door een allerhevigste uitbarsting van Lijs.

Mina had haar koffiepot laten vallen. 't Was waarlijk geen wonder, want ze kon haast niet op haar beenen staan van moe-

heid. Ze was dood-af. Dirk gaat zonder turf naar beneden, gedreven door een angstig voor gevoel. Wat hij ziet brengt zijn bloed aan 't koken. De oude heeft Mina bij de haren gegrepen en op den grond getrokken en stompt en trapt nu, waar ze maar raken kan.

In een oogenblik staat Dirk voor haar. Zóó had ze den jongen nog nooit gezien.

„Laat los, zeg ik”, schreeuwt de knaap. „Los!” En hij grijpt de oude in den arm, dat het haar een kreet van pijn afperst. Toch bedaart ze. Sommige menschen worden laf, als ze zien, dat men ze aandurft. Tot dat soort behoorde Lijs. De wilde gloed in de oogen van den knaap maakte haar bevreesd. Zij voelde den greep van zijn forsche hand, die een kreet van pijn afperste. Zij liet los en bond wat in voor 't verdere van dien avond.

„Je hadt ze af moeten ranselen”, zei Mina 's avonds tegen haar broër.

„Foei, Mina, zoo mag je niet spreken. Ik heb er al half spijt van, dat ik ze aangeraakt heb.”

„Ik niet, hoor! Jongen, wat zette je een paar oogen op! Je was zeker erg boos?”

„Zou ik niet? Ze doet den heelen dag niet anders dan ons sarren en jou vooral. 't Is geen wonder, dat mijn bloed eens aan 't koken raakte. Maar toch, ze staat boven ons en wij moeten haar onderdanig zijn.”

„Ik wou, dat ze dood was” barst Mina uit, „dan waren wij er af!”

„Neen, Mina, zoo mag je niet praten, toch niet!”

„Ei, waarom niet? 't Zou voor iedereen een voorrecht zijn.”

„Toch mag je haar dood niet wenschen. Je vergeet één ding.”

„Wat dan.”

„Dat na den dood het oordeel komt.”

Ze legden zich te slapen, maar nog lang zuchtte Mina over haar droevig lot en viel eerst laat, al snikkend, in een onrustige sluimering.

In haar droomen was ze weer bij vrouw Van der Heuvel, waar ze 't zoo goed had gehad. Al 't goede, dat ze bij deze vrome

oude vrouw genoten had, ging in den droom haar nogeens voorbij. Eindelijk zag ze zich weer aan 't sterfbed van haar „tante.” En weer hoorde ze, hoe deze haar en Dirk wees op den Heere God, die gezegd heeft een Vader der weezen te zijn.

Toen werd ze wakker. Maar droeve gedachten woelden rond in haar arm hoofd.

„Zou 't werkelijk wáár zijn, wat God belooft,” vroeg zij zich af. „Zou God het weten, hoe ondeugend ouwe Lijs was en hoe slecht zij 't bij haar had?”

Maar toen ze zoo lag te peinzen en half te morren, kwam haar — hoe wist ze zelf niet — een versje in de gedachten, dat ze op school geleerd had en wel honderd maal in haar leven gezongen:

Zou God zijn genâ vergeten? . . . en wat er meer volgt; ge weet zeker den psalm en het vers wel te vinden. Onwillekeurig begon ze zacht bij zichzelf te zingen en toen ze aan die regels kwam: Maar God zal verandering geven; De Allerhoogste maakt het goed — na het zure geeft Hij 't zoet, toen was het, alsof daar een licht opging in haar hart. Ze voelde zich niet meer zoo verlaten; ze besepte, dat er Één was, die al haar zuchten en klagen hoorde en ze sloot de oogen en vouwde haar handen en begon al haar leed te vertellen aan den Vader, die in de hemelen is. En toen ze klaar was, voelde ze, dat ze toch eigenlijk 't voornaamste vergeten had; ze schaamde zich over haarzelf, sloot nogeens de oogen en bad „wil me, o Heere, om Jezus' wil al mijn zonden vergeven; Amen!”

Zooals 't met Mina ging, ging het ook met Dirk. Ook hij leerde zijn vertrouwen stellen op God den Heere. Die zou wel uitkomst geven. Maar Dirk handelde naar het gulden woord: Bid en werk! Hij deed zijn uiterste best en toen hij ruim zeventien jaar oud was, verdiende hij zijn kost en nog aardig wat er bij en vol verlangen wachtte hij nu op den tijd, dat hij voor Mina en hemzelf mocht gaan werken en zij met oude Lijs niets meer te maken zouden hebben.

Maar eerst zou er nog wat anders gebeuren.

Op zekeren dag kwam een deftig rijtuig, met twee paarden ervoor door 't dorp. Dat was een heele bijzonderheid, want zoo iets gebeurde hoogst zelden. De mannen, die op den akker bezig waren, hielden even op en de vrouwen sjokten even naar voren, om te zien, wie dáár in kon zitten.

Ze hadden niet veel wil van de reis, want wie 't gelukkigst was geweest, wist niet anders te vertellen, dan dat er een deftig, oud heer in zat, dien echter niemand kende. De bureu verdiepten zich met elkaar in gissingen. 't Rijtuig hield stil voor de dorpskerk. De waard kwam met een diepe buiging naar buiten loopen. De heer gaf weinig acht op 't geen rondom hem gebeurde, maar liep dadelijk de gelagkamer binnen. Hier was zijn eerste vraag: „Wonen de kinderen van Jansen, den timmerman, nog op 't dorp?” En na daarop toestemmend antwoord gekregen te hebben, gaf hij last de paarden uit te spannen en kuierde even later in zijn eentje de dorpsstraat op, naar het kroegje, dat ouwe Lijs er op nahield.

Vóór de deur stond hij even stil, als was hij 't met zichzelf niet eens, of hij wou binnegaan, of niet. Er behoorde dan ook voor een deftig heer een zekeren moed toe, om bij Lijs in huis te stappen. Ze was namelijk een echte morsebel. Reeds van buiten zag alles er vaal en vies en goor uit, zoodat men onwillekeurig vroeg, hoe 't binnen wel zijn moest.

Even later heeft de heer zijn aarzeling overwonnen en stapt binnen. Lijs heeft zooiets niet kunnen vermoeden, zoodat het in huis er even verward en vuil uitziet als altijd. Alleen had ze inderhaast een schoone muts kunnen opzetten, waarvan echter een der keelbanden zoek was, zoodat het ordeloze haar in vlokjes om 't hoekje kwam kijken. Bij de witte muts stak daarenboven het ongewasschen gezicht, dat van zichzelf al vrij geel was, erg groezelig af.

Kortom, de heer zag Lijs en haar woning op 't slechtst.

„Zijn hier de kinderen van Jansen, den timmerman, thuis.”

„Jawel, mijnheer — ze zijn hier zooveel als in den kost.”

„Dan zullen ze zeker wel vet worden, hé” — en de heer kijkt Lijs aan, op een manier, die haar bijna van haar stuk bracht.

„Mager zijn ze tenminste niet, mijnheer!”
„'t Is waar ook, ze zijn nogal uit een gezette familie.”

Een paar minuten heerscht een dof stilzwijgen.

„Dat is voor jou zeker een aardig baantje, kinderen in den kost nemen?”

„Ja, mijnheer, wat zal ik zeggen? Ik neem de stumpers meest uit meelijden bij me. Maar wat ik er voor krijg, is niet veel.”

„Dus je bent zooveel als een tweede moeder, niet waar?” En de heer trekt een gezicht, alsof hij met zóó'n moeder de kinderen heusch geen geluk kan wenschen.

„Zeker, mijnheer, dat tracht ik zooveel mogelijk te zijn.”

„'k Wil 't gelooven, vrouwtje! De kinderen zullen zeker wel veel van je houden? Je ziet er anders, om de waarheid te zeggen, niet erg aantrekkelijk uit.” En hij moet om zijn eigen woorden glimlachen.

„Mijnheer!” roept Lijs gebelgd. Ze begint te begrijpen, dat er met haar gespot wordt. „Ik wou weleens weten, wat u met de kinderen te maken hebt?”

„Ik ben hun oom”, luidt het kalme antwoord.

Lijs stond, misschien voor 't eerst van haar leven, met den mond vol tanden. Op zóó iets had ze nu in 't geheel niet gerekend. Ze had weleens hooren zeggen, dat de kinderen een rijken oom hadden, maar ze meende, dat die man zich weinig van hen aantrok of liever zich heel niet om hen bekommerde.

En nu stond die oom ineens in levende lijve voor haar!

't Is niet gemakkelijk, om na te vertellen al wat er in 't hoofd van Lijs omging. Eerst voelde ze een gevoel van spijt, dat ze de kinderen niet wat beter had behan-

deld. Ware dat het geval geweest, wie weet, wat er dan nu voor haar zou zijn overgeschoten! Maar de kans dáárop — dat voelde ze — was gering.

Toen begon ze zich de mogelijkheid, ja de waarschijnlijkheid voor te stellen, dat Dirk en Mina haar zouden worden afgenomen. Dat zou haar geducht spijten, want ze begon er nu juist veel gemak en voordeel van te krijgen. Ja, ze vond het onrechtvaardig, om nu de kinderen te moeten afstaan!

En ondertusschen stond de oom haar maar aan te kijken, af en toe spottend glimlachend; in zijn schik, dat hij 't oude mensch zoo in de war had gebracht.

Lijs komt eindelijk tot zichzelf en begrijpt, dat ze zich goed moet houden.

„Wil mijnheer niet gaan zitten?” En ze zoekt rond, of er niet ergens een toonbare, zindelijke stoel te vinden is.

„Dank je, maar ik wou de kinderen wel eens zien.”

„Ja, Dirk is naar den winkel.”

„Winkel? Wat voor winkel? Wat hebben ze den jongen laten leeren?”

„Timmerman, net als zijn vader.”

„En Mina?”

„Ik zal ze even zeggen, dat ze zich wat opknapt; ze is achter aan 't werk.”

„Is ze achter? Komaan, dan zal ik wel even naar haar toegaan.”

„Maar ze is in haar werkpak . . . ”

„Nu juist — ik wil haar in haar dagelijksche kleeven zien.”

En zonder meer woorden te verspillen loopt hij naar achter.

Mina was aan 't werk, ja — maar wat voor werk? Ouwe Lijs had achter haar woning nog een lap grond, waar ze wat aardappelen en groenten teelden. Ze was te gierig, om er een tuinman in te zetten en daarom moest Dirk er 's morgens en 's avonds in werken en de rest moest Mina doen. Thans stond ze in een havelooze plunje, met een paar zwarte, modderige klompen aan, zoowat te spitten. 't Was duidelijk, dat het werk te zwaar voor haar was, want dikke droppels zweet dropen langs haar gezicht en ze hijgde naar haar adem.

Lijs kreeg een alles behalve prettig gevoel over zich. Net als een dief, die op heeterdaad wordt betrapt.

„'t Gaat zeker slecht met je kroegje en de tuinman is duur?” beet oom haar toe.

„Mina, kom eens bij me”, vervolgt hij vriendelijk tot het kind.

't Meisje nadert beschroomd.

„Ik ben je oom, Mina!” 't Kind slaakt een kreet van blijde verrassing.

„Heb je 't hier goed naar je zin, Mina?”

„Het gaat . . . nog al . . . oom!”

„Kom, kom, jok nu maar niet. Wil je met mij meegaan?”

Mina heft haar groote, blauwe oogen naar hem op, als om te onderzoeken, of 't meenens is. Oom knikt haar vriendelijk toe. „Graag, oom!”

„Pak dan je boeltje maar bijeen en maak je gereed.”

En oom keert zich om en stapt weer in huis, zonder van Lijs, die hem als een hondje naloopt, eenige notitie te nemen. Deze begrijpt nu, dat het meenens gaat worden en zamelt al haar moed bijeen. Wat? Ze heeft zich nog nooit laten ringeloozen — zou ze 't zich dan nu van zoo'n vreemden snoeshaan laten doen; hij mocht dan zoo rijk wezen als hij wilde?

„Mijnheer?” En Lijs plaatst zich vierkant voor hem, de handen in de zijde.

„Wat wou je, vrouw?”

„Ik wou maar zeggen, mijnheer, dat dit geen manier van doen is. De kinderen zoo maar bij me uit huis te halen! En ik zal 't niet toelaten ook; denk je, dat ik me zoo laat koeieneeren?”

„Wat heb je er dan tegen? Jij bent toch van den last af?”

„Wat ik er tegen heb? Ik heb de rakkers nu twee jaar gehad en er een hoop op toegelegd en net, nu ze wat waard worden, nu wou je ze weghalen!”

„Zoo? En ik dacht, je hadt daar straks gezegd, dat je ze meest uit meelijden genomen hebt?” zegt oom spottend.

„Maar ik ben niet van plan, om er op toe te leggen! Ze gaan niet uit huis.”

„Ei, wat je zegt! Goed, ik zal even bij de diakens aanstappen.”

Lijs begon toch te begrijpen, dat ze 't spel verliezen zou. Als oom naar de diakens gaat en zegt, dat hij zelf voortaan voor de kinderen zorgen wil, dan staan dezen hen volgaarne af, dat begrijpt ze. En iedereen op 't dorp weet, dat ze de kinderen wel voor een kleinigheid genomen heeft, maar dat ze toch wel heeft gezorgd, er geen scha van te hebben.

Ze zakt op een stoel en begint te schreien, van spijt en woede — ze had trouwens haar tranen dichtbij, als 't noodig was.

„Ziezoo — nu zul je reden verstaan”, zegt oom, terwijl hij een portefeuille voor den dag haalt. „Hier — nu kun je kiezen; laat je de kinders geedschiks gaan, dan

kun je dit naar je schuiven, maar anders heb je je voor de gevolgen te wachten.”

En meteen legt oom twee briefjes van vijf en twintig op tafel.

Lijs kijkt er naar met de begeerigheid van een roofdier.

„Ik ben een arm mensch en een weduwvrouw”, zegt ze — „ik moet het toch verliezen. Maar mijnheer kan gerust gelooven, dat ik er nóg scha bij lijd.”

„Ik durf het gerust zóó wagen, oudje! Hoe is 't — doe je 't, of niet?”

„Vooruit dan maar — ik kan niet anders!”

„Zóó mag ik 't hooren, dat is verstandige praat.”

(Wordt vervolgd.)

P A A S C H E L I J D.

Op een vroegen Zondagmorgen
Gingen vrouwen naar het graf,
Peinzend tot elkander sprekend:
„Wie werpt ons den steen er af?”
't Harte vol van zorg en smarte
Kwamen zij tot aan den hof.
Waar hun Heiland en hun Meester
Nederlag in 't nietig stof.

Maar hun Meester was verzezen,
Had den dood te niet gedaan,
Was reeds op dien vroegen morgen
Uit het graf weer opgestaan.
Zoo klonk thans het woord haar tegen
Van des hemels Eng'lenwacht,
Die van uit den hoogen hemel
Haar die boodschap overbracht.

Spoedig wendden zij haar schreden
Naar des Heeren jong'rental,
Dat in droefheid zat verslagen,
Wachtend op wat komen zal.
„Komt nu! Jezus is verzezen;
Ziet! Hij gaat u te gemoet,

Wilt niet langer droevig wezen,
Weest nu allen welgemoed!”

Maar Maria, diep bewogen,
Was niet met haar mee gegaan;
Diep bedroefd roept zij nu luide:
„Is de Heer wel opgestaan?”
„Maar, o vrouwe! hoe zoo treurig?
Wien, wat zoekt gij hier in 't graf?”
„Ach! mijn Heer is weggenomen,
Die Zijn leven voor ons gaf.

Hebt gij Hem ook weggenomen
Zeg, waar hebt gij Hem gelegd?
Zeg, o tuinman! zeg 't mij spoedig;
Hadt 't maar eerder mij gezegd!”
„Wel, Maria! staak uw weenen,
Ik ben waarlijk opgestaan,
Zie, Mijn handen en mijn voeten
Toonen u dit duid'lijk aan.”

„Rabbi! Meester!” snikt zij luide
En valt aan Zijn voeten neer,
Wil haar Heiland eer bewijzen,

Thans breekt zij alle boeien stuk
 En — heeft ze nu en dan een nuk,
 Wij gaan den Zomer tegen.
 Met bloemen tooit ze berg en dal,
 Hier heuveltjes en daar een wal,
 De velden en de wegen.

Het speelziek beekje wringt zich los,
 Het huppelt weer door veld en bosch
 En kust zijn groene boorden.
 Het bijtje gonst in hout en riet,
 Het zwaluwtje, 't verheft zijn lied:
 „Terug ben 'k uit vreemde oorden.”

Reeds roept de koekoek in veld en bosch,
 Meteen breken alle zangertjes los
 En roepen zoo luide, zoo weltevrêe;
 „De Lente is gekomen, hoezee!”

TWEE WEEZEN

DOOR
 P. BROUWER.

IV.

(Vervolg van bladz. 86.)

Als we Dirk en Mina weervinden, herkennen we ze nauwelijks. Vooreerst zitten ze keurig in de kleeren, want oom heeft daarvoor op onbekrompen wijs gezorgd. Nooit hadden ze kunnen droomen, dat ze nog eens zoo fijn in de kleeren zouden worden gestoken. Voorts was die schuwe trek als van een dier, dat elk oogenblik bang is voór slaag, verdwenen. Ze zagen er blij en opgewekt uit en daar hadden ze ook wel reden voor.

Wat mocht oom bewogen hebben, om zich zoo onverwacht en te goeder ure de zaak der kinderen aan te trekken, vraagt ge.

Dat is niet met een enkel woord te zeggen. Verscheidene oorzaken werkten samen. Oom had nog een geweten en dat klopte weleens bij de gedachte aan de kinderen van zijn eenigen broeder, waarnaar hij niet omkeek. Verder was hij ongehuwd en begon al op zijn jaren te komen. Hij vond het ongezellig, om nooit iets anders, dan een meid of hoogstens een huishoudster over

den vloer te hebben. Die bleven hem altijd wild vreemd; hij wou wel graag *eigen* rondom zich zien. Ook in zijn zaak moest hij altijd op vreemden vertrouwen. En nu stelde hij zich zoo voor, hoe Dirk hem langzamerhand een steun kon worden bij zijn veelvuldige werkzaamheden en hoe Mina na enkele jaren zijn huishouden geheel zou kunnen waarnemen.

't Was voor deze twee, of ze in een heel andere wereld leefden.

't Klinkt zonderling, maar Dirk wenschte zich in 't begin weleens in den timmermanswinkel terug. Dat vak had hij lief; hij was er geheel mee op de hoogte en nu werd hij zoo ineens uit dien kring gerukt en voor een lessenaar gezet. Hij voelde zich soms als een visch op het droge en als hij netjes gekleed, met boord en das en hoed en bottines door de straten wandelde, benijdde hij soms den krullenjongen en zou hem gaarne de schaaf eens uit de hand genomen hebben.

Daar hij echter een goed hoofd, een helder verstand had, raakte hij spoedig met zijn nieuwe bezigheden vertrouwd en was op zijn kantoorkruk even ijverig als vroe-

ger aan de werkbank. Oom wreef zich al vergenoegd de handen, als hij berekende, hoe 't maar weinig dagen meer duren zou, of hij kon een goed deel der zaken aan zijn neef overlaten.

Mina voelde zich spoediger op haar gemak. Ze ging net gekleed — en welk meisje zou daarover zich onprettig gevoelen? Handig was ze altijd geweest; werken had ze geleerd, dus voelde ze zich thuis bij haar oom, waar altijd heel wat te doen viel. Oom liet haar allerlei dingen leeren, die een vrouw te pas kunnen komen en weldra noemde hij haar schertsend zijn „klein huishoudstertje.”

Toch was niet alles boter tot den boom.

Dat bleek reeds den eersten dag den besten. 's Morgens stond het ontbijt klaar en nadat oom gevraagd had, of ze goed geslapen hadden, smeerde hij zich een boterham, begon te eten en noodigde zijn neef en nichtje uit, om nu maar eens flink toe te tasten. Kaas, vleesch, honig — alles stond gereed. Ze konden maar nemen, wat hun 't best aanstond.

Toch begonnen ze niet, maar keken aarzelend oom en elkander aan.

„Nu, hoe is 't? Hebben jelui geen trek?”

„Jawel, oom, . . . maar . . .”

„Wat is er? Spreek gerust en zeg ronduit, wat je meent. Daar houd ik van.”

„We wilden eerst wel bidden, oom.”

't Gelaat van oom betrok eenigszins. Hij zelf bad nooit. Hij begreep niet, waar 't voor noodig was. Hij voelde er niets van, de arme man, dat al wat hij at en dronk, onverdiende zegeningen waren, die hem uit de hand Gods toevloeiden. Hij beseftte er niets van, dat hij zonder den zegen des Heeren aan de heerlijkste spijsen en de kostelijkste dranken nog niets had.

„'t Is waar ook; jelui bent zoo opgevoed,” zegt hij ietwat knorrig.

Dat was zoo. Ze durfden niet eten, zonder bidden en in mijn gedachten druk ik hen daarvoor ferm de hand. Zelfs Lijs had altijd voor 't eten de oogen even dicht gedaan — of ze bad beoordeel ik liever

maar niet — zomaar botweg gaan eten konden ze niet.

„Mogen we, oom?”

„Wat mij betreft, ga je gang. Doe, zooals je geleerd bent.”

Van dien tijd af baden Dirk en Mina steeds voor hun eten. Maar toch hinderde 't hun steeds, dat oom het niet deed. Ze voelden, dat er iets was, tusschen hun oom en hen, dat nooit zou kunnen verdwijnen, of hun oom moest veranderen.

Ze waren een paar maanden bij hem geweest, toen hij hun 's morgens meedeelde, dat er 's middags een paar vrienden bij hem zouden eten. Dirk en Mina bewaarden daarop 't stilzwijgen, daar zij die vrienden toch niet kenden.

„Maar nu zou je mij een groot plezier kunnen doen”, vervolgt oom.

„Als we 't kunnen doen, graag,” antwoordt Dirk.

„Och, 't is een kleine opoffering. Als je nu voor één keer dat bidden eens woudt laten. Wat moeten mijn vrienden wel denken, als ze dat in mijn huis zien gebeuren.”

Ons tweetal wist niet dadelijk, wat daarop te antwoorden. Even later zegt Dirk:

„Oom, u zoudt ons ook een groot genoeg kunnen doen?”

„En dat is?”

„Als u ons voor één keer in de keuken liet eten. Och, toe, oom! Die vrienden zijn voor ons toch onbekende menschen, en zonder bidden zou 't eten ons heusch niet smaken.”

„Jelui bent toch eigenlijk twee dwarskoppen.”

„We doen het heusch niet, om u te hinderen, oom!”

„Nee, dat weet ik wel. Enfin, bidt dan maar, als je maar zorgt, dat het zoo weinig mogelijk in 't oog valt. Je bent ook niet anders opgevoed.”

Zooals 't met 't bidden ging, was 't ook met het kerkgaan. Oom ging er zelden of nooit heen. Den eersten Zondag reeds, vroegen Dirk en Mina of ze gaan mochten.

„Heb je daar zoo'n haast mee? Dat kan toch op een anderen keer weleens?”

„We zijn gewoon elken Zondag te gaan.”

„Maar daar zul je hier toch zeker geen gewoonte van maken?”

„Als u 't goedvindt, oom, dan wel. We hebben 't altijd gedaan.”

Nu, de zondagsche kerkgang werd toegestaan, maar ze zouden 't toch veel aangenamer gevonden hebben, als oom geregeld met hen was meegegaan.

't Was hem overigens heel niet naar den zin, dat ze zoo „vroom” waren. Maar hij overlegde bij zichzelf, dat hier met geweld niets te winnen viel. Hij volgde daarom een anderen weg. Op allerlei wijze trachtte hij ons tweetal te verstrikken door de genoegens dezer wereld. Zodoende hoopte hij ze langzamerhand te gewinnen aan een leven zonder godsdienst. Dan zouden ze dat bidden, kerkgaan enz. wel nalaten.

Ge vindt het misschien verschrikkelijk, dat oom dáár moeite voor ging doen. Ja, zóó verblind is de mensch van nature, dat hij zijn *heil* zoekt in zijn *verderf*. Oom meende 't op zijn manier goed met zijn neef en nicht. Hij meende, dat de godsdienst voor een mensch maar een last was en van dien last wou hij ze bevrijden. Ons tweetal kreeg 't er wel eens moeilijk mee. Oom was zóó vriendelijk voor hen, weigerde hun niets, voorzag in al hun behoeften, toonde hun liefde — 't was hun zoo moeilijk, hem iets te weigeren en hem daarvoor teleur te stellen.

Nu eens nam hij ze mee naar de komedie, dan weer naar een concert of een andere uitvoering. Schik hadden ze er niet. Jongelui van 15 en 18 jaar, als ze waren, die grootendeels christelijk en godzalig zijn opgevoed en naar die opvoeding geluisterd hebben, vinden in zulke zaken geen vermaak. Ze *gevoelen* het: Hier hooren wij niet. Toch konden ze moeilijk wegloopen.

De kinderen van ooms vrienden vielen almeer niet erg in hun smaak. Oom wilde graag, dat ze daarmee zouden omgaan.

Zoo zei hij eens op zekeren dag tegen Dirk op het kantoor: „Hoe kwam het toch dat je gisteren Frits zoo onverhoeds in den steek liet en weer naar huis kwam?”

Frits was de zoon van een van ooms vrienden. Den vorigen dag was 't Zondag geweest, en toen was die Frits, werkelijk in zijn soort geen kwaad jongmensch, Dirk komen halen, om wat met hem te wandelen en hem de merkwaardigheden van de stad te laten zien. Een uurtje nadat ze waren uitgegaan, was Dirk, alleen, teruggekeerd. Oom had daar toen niet verder naar kunnen vragen, maar nu schoot het hem te binnen en hij vroeg er zijn neef naar.

Dirk aarzelde wat en een schuchter rood kleurde zijn gelaat.

„Komaan, mijn jongen — je zult toch geen kwaad uitgevoerd hebben?”

„Ik ben bang, dat u me uitlachen zult, oom.”

„Nu maak je me bepaald nieuwsgierig! Allo! Kom eens over de brug!”

Een weinig haperend luidt nu het wederwoord: „Hij wou met me in een koffiehuis gaan, oom!”

Werkelijk was dit het laatste, wat oom geducht had, te zullen hooren. Eerst keek hij verbaasd, toen een weinig boos, maar eindigde toch met in een dichte, volle lachbui uit te bersten, alsof Dirk nu eens iets echt grappigs had verteld.

„En ben je toen daarom van hem vandaan geloopt?”

„Dat is te zeggen — hij is van mij weggevoeren. We kwamen een paar van zijn vrienden tegen, die met ons een potje bier wilden gaan drinken en toen ik niet mee wou, zijn ze met hun drieën het koffiehuis binnengegaan.”

Weer kleurt hij een weinig, als hij zich herinnert de spotwoorden en schimpscheuten, die hij bij die gelegenheid had moeten aanhooren.

„Dus zit er in 't potje bier óók al kwaad?”

„Nee, oom . . . maar, *op Zondag!* Daar werd in 't koffiehuis gedronken en gezwetst en gevloekt. Ik voelde me daar niet thuis, oom.”

„Ja, daar is weinig tegen in te brengen. Maar vervelend is 't”, knort oom.

En zoo ging het telkens. Gedurig was

wat oom van hem verlangde of waarmee hij hem genoegzaam meende te doen in strijd met de opvoeding, die Dirk van zijn ouders en van tante Van der Heuvel ontvangen had. Dat vergalde hem telkens weer het genoeglijk leven, dat hij overigens bij zijn oom genoot.

Met Mina ging 't net zoo. De vriendinnen, die oom voor haar uitzocht, bevielen haar niet en trokken op haar beurt voor Mina's „vroomheid" den neus op. Meent nu niet, dat Mina een buitengewoon meisje was. Och neen! Ze leefde eenvoudig zooals ze thuis en bij tante opgevoed was. En dat was *heel anders* dan men leefde in de kringen, waarin oom zich bewoog. Ik ben er zeker van, dat elk meisje onder mijn lezeressen, die een christelijke opvoeding gehad heeft en die niet heel en al schande aandoet, eveneens voor „vroom" zou gescholden worden.

Toch bleven Dirk en Mina niet geheel onbesmet door hun omgeving.

Ge moet bedenken, dat ze *jong* waren en óók van nature een hart omdroegen, dat geneigd is tot alle kwaad. En al gelooven we, dat God wel wat anders in hen had gewerkt, dat oude hart was daarom nog niet *dood*.

Zoo kregen beiden meer smaak dan goed te keuren was in het lezen van romannetjes — een gevaarlijk genot, juist geschikt, om jonge menschen op den verkeerden weg te brengen. Dirk zag dat gevaar het eerst in. Eens op een avond had hij zich zoo in zijn boek verdiept, dat hij bijna zijn gebed vergat en toen hij neerknielde, moest hij tot zijn schaamte erkennen, dat hij haast geen woorden had en dat zijn hoofd nog vervuld was met 't geen hij gelezen had.

Ook op 't punt van kleeding en vermakken en zooveel andere dingen was hun pad zeer glibberig. Ze hadden niet voor niets hun zestien en achttien jaren.

Zie — als men een druppel water op een steen laat vallen, dan spat het vocht weg, zonder eenig spoor op den steen achter te laten. Maar als men dan nóg een druppel laat vallen, en duizend, en honderd-

duizend druppels, dan *slijt* zelfs de hardste steen *uit*. En zoo was er ook wel degelijk gevaar, dat de wereldsche omgeving, waarin Dirk en Mina verkeerden, *ten slotte* voor hen verderfelijker zou worden.

Op ongedachte wijze zou echter de toestand geheel veranderen.

De jongelui waren bijna drie jaar in het huis van hun oom geweest. Deze begon toen merkbaar te veranderen, zonder dat men zeggen kon, hoe dat zoo kwam. Vroeger nogal luidruchtig, kon hij nu langen tijd peinzend voor zich heen staren. Zat hij voor 't raam of bij 't vuur, hij bleef zitten, waar hij was en scheen wel de menschen te tellen, die voorbijliepen, de regendroppels, die tegen 't vensterglas tikten of de vonkjes, die uit het vuur knapten.

Vroeger ging hij altijd 's morgens op een bepaalden tijd naar zijn kantoor en kwam des namiddags bijna op de minuut af thuis, om dan óf thuis te blijven óf den avond elders in de stad door te brengen. Thans haastte hij zich soms des morgens, om weg te komen of zond een loopjongen, om de brieven van 't kantoor te halen, die hij dan onder 't ontbijt al dóórzag. Ook ging hij soms 's avonds na het diner nog naar zijn kantoor, om daar heel alleen tot laat in den avond te werken.

Mina had er haar broer al eens naar gevraagd, maar Dirk had zich vergenoegd met de schouders op te halen en het hoofd te schudden, waardoor zijn zuster ook al niet veel wijzer werd.

Toch had hij haar wel 't een en ander kunnen vertellen. Al deelde zijn oom hem niet alles mee, wat er op 't kantoor omging, toch had hij al zooveel verstand van zaken gekregen, dat hij kon vermoeden en begrijpen, wat er aan schortte.

Misschien hebben mijn lezers wel eens hooren praten over *speculeeren*.

't Is een soort van spelen om geld en dus een zeer zondig bedrijf. Wat jongens wel doen, als ze met centen naar een schreef gooien, doen eigenlijk groote menschen ook, wanneer ze *speculeeren*. Alleen — dan wagen ze er niet één cent, maar groote

geldsommen tegelijk aan. *Winnen* ze dan, welnu, dan zijn ze rijk, maar op een wijze, waarop Gods zegen niet kan rusten. *Verliezen* ze, dan kunnen ze ook straatarm zijn en ook tot over hun ooren in de schuld steken.

Aan zulke *speculatiën* had ook oom zich al jarenlang schuldig gemaakt. Eerst was hij er vrij gelukkig mee geweest. Maar daarvoor overmoedig geworden, had hij steeds meer gewaagd in de hoop nog grooter winsten te behalen. Dat was hem niet mee gevallen en hij had een vrij groot deel van zijn vermogen verspeeld. Toen had hij gemeend de „fortuin” (zooals hij 't noemde) te kunnen dwingen, maar er zich zodoende steeds dieper ingewerkt. En ten laatste brak het oogenblik aan, dat hij er geheel *onder* zou raken.

Op zekeren dag, nadat de boekhouder, de klerk en het loopjongetje vertrokken waren en ook Dirk reeds zijn kantoorjas uittrok, verzocht zijn oom hem nog even te blijven zitten.

„Dirk”, begint hij met trillende stem, „ik ben geruïneerd, jongen.”

Hij zegt dit op oogenschijnlijk kalmen toon, maar in zijn binnenste woedt een storm.

„Ik heb het gevreesd, oom!” is 't antwoord van den jongeling.

„Daarom zoek ik geen omwegen; je kent mijn zaken tamelijk goed; ik behoef je weinig uitlegging te geven over 't hoe of waarom — het feit ligt er toe. Maar wat nu?”

„Ik kan gelukkig nog werken, oom.”

„Hè — wat wil je daarmee zeggen.”

„Ik ken 't kantoorwerk en nog beter ken ik 't timmervak; ik heb een gezond lichaam en stevige armen; als God mij 't leven spaart, zult u geen gebrek lijden.”

„Da's waarlijk een flink idee,” zegt oom gedwongen lachend. „Maar 't is gelukkig niet noodig. Hoor hier, ik heb een ander plan. Ik heb nog een aardige som gelds onder me, die ik bij me zal steken; wij gaan ons verkleeden, jij kunt Mina er wel op voorbereiden; we gaan van avond met

den trein en zitten morgenochtend in Londen. Ik heb nog genoeg, om ons voor armoede te bewaren. Wat zeg je ervan?”

Dirk zwijgt. Blijkbaar kan of durft hij zijn gedachten niet onder woorden brengen.

„Nu, wat dunkt je? We hebben niet veel tijd!”

„U moet niet boos worden, oom, maar dat zou *stelen* zijn. Dat geld behoort u immers niet toe, maar aan uw schuldeischers.”

„Die zullen toch genoeg aan me tekort komen. Met zulke bezwaren kan ik me thans niet ophouden. Als ik blijf, ben ik alles kwijt. Hoe is 't — ga je mee of niet?”

„Neen, oom, daaraan durf ik niet mee doen.”

„Dan ga ik alleen. Ik had voor jelui willen zorgen, maar je wilt niet. Je hebt het je zelf te wijten. Ik heb voor je gedaan, wat ik kon.”

„Och, oom, blijf toch hier. We zullen 't u aan niets laten ontbreken.”

„Dank je; ik wil mijn eigen heer en meester blijven.”

Eenige minuten later gaan beiden heen. Op den hoek van de straat geeft oom Dirk de hand — voor de laatste maal in zijn leven. Hij spoedt zich naar den trein en Dirk gaat met looden schoenen naar huis, om zijn zuster op de verandering voor te bereiden.

* * *

Als we broeder en zuster wedervinden, is 't in een gansch andere omgeving.

In een arbeiderswoning in een der nieuwe wijken der stad, hebben ze hun intrek genomen. Weinige, zeer eenvoudige meubelen staan er in 't vertrek, want ze hebben ze op afbetaling gekocht, daar ze bijna zonder iets hier ingekomen zijn. Maar wat er staat is helder en rein.

Mina moet hard werken, want de huishouding, het eten, de wasch, alles komt op haar neer. Dirk heeft het werkmanspak weer aan. Op een der grootste timmerwinkels uit de stad heeft hij vast werk gevonden en hij, met zijn zuster, kunnen van zijn verdienste goed leven.

't Is nu avond. Dirk heeft een paar kran-

ten gelezen, een pijp gerookt, 't avondeten is gebruikt en Mina heeft den Bijbel voor haar broer neergelegd.

Hij leest psalm 68. Gekomen aan het 6e vers: „Hij is een Vader der weezen”, houdt hij even op en kijkt zijn zuster aan,

„Dat hebben wij mogen ondervinden”, zegt Mina. „'t Is wel eens donker en moeilijk geweest, maar Hij heeft 't toch steeds wèl gemaakt.”

Als ze nu gelezen hebben, blijven ze nog even zitten, voor ze ter ruste gaan.

„Dat is waar ook”, zegt Mina, „ik heb vandaag nog bezoek gehad.”

„Van wie?”

„Van meester . . . Hij moest hier in de

stad zijn en kwam eens even naar ons kijken, hoe we 't maken.

„Van onzen goeden, ouden vriend? Wat spijt het me, dat ik niet thuis was.”

„Hij vertelde ook, dat ouwe Lijs verleden week gestorven is.”

„Wat zeg je! 't Is te hopen, dat ze nog veranderd mag zijn voor haar sterven.”

Even later gaan beiden ter ruste. 't Is morgen weer vroeg dag, maar dat hindert niet. Ze hebben vrede met elkaâr; vrede in 't hart; brood om te eten, kleederen om aan te trekken en een God en Vader in den hemel, die hen veilig leiden zal.

't Is 't schoonste lot, dat zich op aarde denken laat. *(Wordt vervolgd.)*

VOGELNESTJES UITHALEN

DOOR

D. VELTMAN.

Ge hebt zeker wel eens een jong muschje of spreeuwte uit zijn nestje gehaald en die in een stoof goed opgesloten? Ge hebt dat vogeltje toen natuurlijk met kruim van aardappelen of van brood willen voederen en niettegenstaande uwe grootste zorg stierf het diertje na verloop van één of twee dagen.

Ge hebt er toen zeker niet aan gedacht, dat ge geheel en al verkeerd deed, door het vogeltje daarmee te voederen; aardappelen en brood kan het niet verteeren; alleen kleine wormen is zijn voedsel. In de stoof mist dus het dier de zorg zijner moeder en komt daarin dan ook in 99 van de 100 gevallen om.

Ik wil u eens vertellen, hoe we eens eene heele familie patrijzen hebben grootgebracht, maar ook, hoe ons tevens eens vooral de lust begaan is, ooit weer vogelnestjes uittehalen,

Onze maaiers kwamen ons op zekeren dag vertellen dat ze een nest met eieren hadden gevonden, waarop een patrijs zat te broeden. Eerst op het uiterste oogenblik, zoo vertelden zij, was het wijfje weggevlogen.

Wij gingen kijken en vonden in het hooge gras een nest met zestien witte, warme eieren. Toen we er één van openbraken, zagen we, dat het nog slechts enkele dagen zou duren, dat ze uitkwamen. We legden ze daarom voorzichtig in onze pet en brachten ze zoo spoedig mogelijk naar huis. Daar we eene broedsche hen hadden, maakten we een vlak nest, zoo goed als we konden dat der patrijzen nabootsende, legden de eieren daarin en zette de kip daarop.

Dagelijks gingen we er van verre naar staan kijken, want we waren bang, dat de kip ons zou aanvliegen, wanneer we dichtbij kwamen.

We waren eveneens iederen avond, wanneer we uit school waren gekomen, be-